

VIERITUTKIMUSPASSI

VERKKOKOULUTUS OSAAMISEN VARMISTAMISEEN

VIERITUTKIMUSPASSI

Vieritutkimuspassi on Labqualityn verkko-koulutuskokonaisuus, jolla varmistetaan henkilöstön vieritutkimusosaaminen. Koulutukseen kuuluu yhdeksän erillistä kurssia: CRP, EKG, INR, HbA1C, Glukoosi, Spiro, virtsan liuskakokeet, COVID-19 ja StrepA. Koulutus antaa henkilöstölle perustiedot ja -taidot suorittaa vieritutkimuksia laadukkaasti, luotettavasti ja potilasturvallisesti. Kurssit sisältävät loppuentin, jonka avulla varmistetaan, että henkilö on oppinut ja saavuttanut riittävän tietotason.

HENKILÖSTÖN OSAAMINEN

Henkilöstön riittävä osaaminen on sekä henkilön itsensä että työnantajan vastuulla. Osaamista määrittelevät monet lait ja asetukset, kuin myös suositukset. Vieritutkimuksia tehdään enenevässä määrin laboratorioden ulkopuolella. Vieritutkimus-

ten tekijöinä on useinmiten sairaanhoitaja, lähihoitaja, työterveyshoitaja tai muu terveydenhuollon ammattihenkilö, jonka peruskoulutus ei välttämättä anna riittäviä valmiuksia vieritutkimusten tekemiseen. Näistä syistä johtuen, korostuu työnantajan vastuu tarjota riittävää täydennyskoulutusta ja varmistaa, että henkilöstöllä on riittävä osaaminen vieritutkimusten tekemiseen.

MIKÄ ON RIITTÄVÄÄ TÄYDENNYSKOULUTUSTA?

Vieritutkimusten osalta kuulee usein todettavan että tutkimuslaitteella on hyvät ohjeet, joiden avulla tutkimuksen tekeminen onnistuu. Näin ei valitettavasti kuitenkaan aina ole. Koska pohjakoulutus ei anna riittävää osaamista koko vieritutkimusprosessista, tulee nämä osa-alueet kattaa täydennyskoulutuksen sisällössä. Tutkimusten perusteella laboratoriotutkimusten virheistä yli 80% tapahtuu preanalyytti-

sessä vaiheessa eli ennen laitteen käyttöä. Onkin hyvin perusteltua, että täydennyskoulutuksen tulee painottua myös muihin työvaiheisiin kuin itse laitteen käyttöön. Vain tällä tavalla voidaan taata koko prosessin osalta potilasturvallinen kokonaisuus ja välttää haittatapahtumat.

Samalla, kun potilasturvallisuus parantuu oikeilla toimintatavoilla, saadaan taloudellisia säästöjä. HUSissa tehdyn tutkimuksen mukaan 1,8% laboratoriotutkimusten poikkeamista johtuu preanalyyttisen vaiheen virheistä. (Moodi 1/2016) Useimmiten poikkeamat johtavat uusintanalyysiin, jolloin suorat kustannukset tutkimuksen hinnassa ja välilliset kulut esimerkiksi potilaan virheellisestä jatkohoito-ohjauksesta voivat olla merkittävät. Oikeat toimintatavat läpi koko vieritutkimusprosessin parantavat niin potilasturvallisuutta kuin kustannustehokkuuttakin.

MIKSI VIERITUTKIMUSTEN TEKIJÖIDEN OSAAMISTA TULEE SEURATA?

→ Lait ja asetukset määräävät, standardit vaativat, suositukset ohjaavat

Työntekijän osaamista määrittelevät lait ja asetukset

Erikoissairaanhoitolaki L1062/1989
Terveydenhuoltolaki L1326/2010, 5§
Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista, 629/2010 (IVD), IVD-asetus
Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstöstä L1994/599, 18§
asetus; 1994/2003

Toimintaa määrittelevät standardit

ISO 15189:2013 (Kliiniset laboratoriot),
SFS-EN ISO 22870:2016 (POC)
ISO9001 tai ISO 15224 ja/tai SHQS
ISO/TS 20658:2019:fi Lääketieteelliset laboratoriot

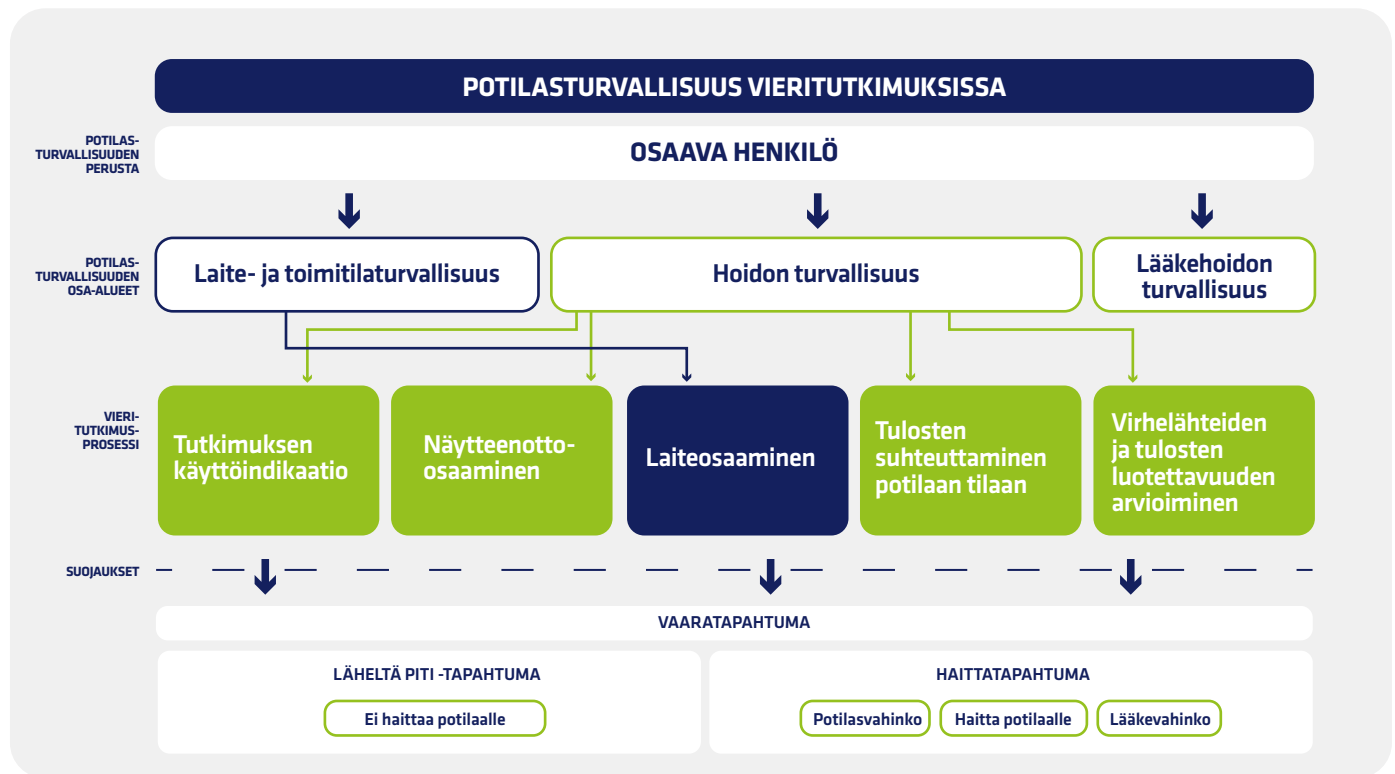
Suosituksia, jotka ohjaavat tekemistä

STM täydennyskoulutussuositus
Vieritestisuositus
Tehy täydennyskoulutussuositus
HOTUS -hoitosuositus

→ Varmistaaksenne laatujärjestelmän jalkautumisen aina tekijätasolle asti

→ Osoittaaksenne toimintanne olevan avointa, läpinäkyvää ja laadukasta

→ Välttääksenne virheellinen toiminta ja siitä aiheutuvaa maineriskiä

VIERITUTKIMUSPASSIN SUORITTAMINEN

Vieritutkimuspassi -koulutuskokonaisuuden suorittaminen on ajasta ja paikasta riippumatonta. Kurssi suoritetaan verkko-oppimialustalla. Koulutuksen sisällössä on huomioitu koko vieritutkimusprosessi, ja kohdehenkilöinä laboratorioalan ammattilaisten lisäksi myös muut terveydenhuollon ammattihenkilöt. Koulutuksissa vältetään muun muassa laboratorioalan ammattisanastoa. Työaikaa kurssin suorittamiseen menee loppupenttiä lukuun ottamatta noin 1-2 tuntia. Kurssin voi keskeyttää milloin tahansa ja jatkaa myöhemmin samasta kohdasta mihin

aiemmin on jäänyt. Kurssin suorituksesta henkilölle myönnetään vieritutkimuspassi, joka on voimassa määräajan.

JATKUVAN OSAAMISEN MALLI

Tutkimukset ovat osoittaneet, ettei osaaminen pysy yllä itsestään (Ylönen 2020, Bredesen 2016, Koota 2020). Labquality tarjoaa vieritutkimusosaamiseen myös jatkuvan oppimisen mallin. Voitte halutesanne täydentää Vieritutkimuspassi-verkkokoulutuksia kerran vuodessa tapahtuvalla Vieritutkimuspäivä - täydennyskoulutuksella sekä osaamisen ulkoisella laadunarviointikierröksellä. Vieritutkimus-

päivä on kerran vuodessa järjestettävä vieritutkimusten käyttäjille tarkoitettu koulutuspäivä, jossa käsitellään vieritutkimusten ajankohtaisia asioita ja laatuun vaikuttavia tekijöitä, joita arkityössä on tarpeen huomioida. Osaamisen ulkoisella laadunarviointikierröksellä voidaan arvioida henkilön osaamista ja tunnistaa täydennyskoulutustarpeita.

Lisätietoja:

Miia Kämppi, koulutussuunnittelija
 miia.kamppi@labquality.fi | 040 648 2009
 www.labquality.fi/koulutus
 koulutus@labquality.fi

Lähteet:

- Bredesen, I; Bjoro, K; Gunningberg, L; Hofoss, D (2016). Effect of e-learning program on risk assessment and pressure ulcer classification – A randomized study. Nurse education today May, Vol.40, s.191-197
- Keefe, G; Wharrad, H (2012). Using e-learning to enhance nursing students' pain management education. Nurse education today November, Vol.32(8), s. 66-e72. Koota, Elina (2020). The development of an evidence-based practice educational intervention and its effectiveness on emergency nurses' attitudes, knowledge, skills, self-efficacy and behavior. Moodi (1/2016). Suositus potilaan ohjauksesta laboratorionäytteenottoon perustuu tutkimusnäyttöön. Männistö, Merja (2020). Hoitotyön opiskelijoiden yhteisöllinen oppiminen ja sosiaali- ja terveysalan opettajien osaaminen digitaalisessa oppimisympäristössä. Ylönen, Minna (2020). Development of continuing education to support evidence based nursing care of patients with venous leg ulcers.